

TJA SPADAM!

Pogovor s predsednikom NSi dr. Andrejem Bajukom ob njegovem obisku v Argentini (nadaljevanje in konec)

Kako uspevate v gradnji stranke?

Kar se tiče Nove Slovenije, mislim, da se stranka vsak dan resnično krepi. Danes imamo že čez 140 občinskih odborov, moramo jih ostvariti vsaj še 40. Vendar je za neko politično gibanje, ki je nastalo takorekoč čez noč, to velik napredek. A ne samo v organizacijskem delu, ampak tudi v konkretnem. Tudi to, da smo odločilno sodelovali pri pobudi za referendum o umetni oploditvi, in pa na lokalnih volitvah v Ljubljani, je zelo pozitivno. Na zadnjih parlamentarnih volitvah v tem okrožju je NSi dosegla nekaj čez 7,4% glasov, sedaj pa že 12,9%. Napredek v Ljubljani, ki ni najbolj naklonjena naši politični opciji, pomeni veliko. To so objektivne stvari, ki jih lahko danes citiram kot dejstvo, da stranka res napreduje.

Kako se razumeta v stranki z Lojzeto Peterletom? In kako sodelujete z Janšo?

S Peterletom se zelo dobro razumeva in sodelujeva brez vsakih težav. Intenzivno pomaga graditi stranko in tudi Koalicijo Slovenijo. Kar pa se tiče sodelovanja z Janezom Janšo, je enako kot od prvega dne. Stališči obeh strani sta zelo jasni, naša odločitev, da bomo skupno nastopali glede ključnih vprašanj, ki težijo Slovenijo, je še vedno prisotna. To ni samo volja vodstva, ampak mandat volivcev. To koalicijo smo sklenili pred volitvami, tako da so vsi, ki so zaupali svoje glasove Novi Sloveniji ali Socialdemokratom, vedeli, da bomo držali skupaj. To je zame danes neka močna zaveza, ne pa samo kratkoročna volja nekega slučajnega vodstva.

Imamo občutek, da vas in stranko NSi domači mediji ignorirajo in zamolčujejo. To drži? In zakaj?

Če imate ta občutek, imate dober občutek in pravilno presojo. Mediji so še vedno pod istimi navdihmi kot včasih, ko je bila informacijska blokada popolna. Dejansko imamo velike težave, da prodremo v javnost. Se zgodi, da imamo tiskovne konference vsaj enkrat na teden, pride celotna ekipa radia in televizije in filmajo, popijejo čaj, potem pa, če kaj pokažejo, so to najbolj sekundarne zadeve, ne pa ključne točke, o katerih smo govorili. Zakaj je tako? To je zato, ker je NSi že od trenutka nastanka zmešala štrene nekega dolgoročnega političnega načrta, ki je hotel imeti neko „zlahtno“ konservativno stranko, kar pa NSi noče biti. Z našo koalicijo s socialdemokrati smo le ustvarili neki del političnega prostora, ki ga te sile kontinuitete ne obvladajo ne komandirajo. Smo dejanska opozicija in neodvisni, kar pa jim ne gre v račun. Kajti še vedno prevladuje model, ki ga je komunistična partija po celem svetu po-skušala izpeljati, to je frontovski nastop, ki smo ga poznali kot dolomitska izjava in razne koalicije.

Kako gledate na uspeh NSi v krajšem in kako v daljšem obdobju?

Naša ključna vloga bo ravno v tem, da bomo vedno opozarjali in prepričevali ljudi o tem, kar je zame največji izziv na današnjem političnem prostoru v Sloveniji: prepričati ljudi, da je neka drugačna Slovenija

sploh mogoča. To zahteva zelo veliko napora in dolgoročnega dela. Ker je cinizen, ki prevladuje na političnem prostoru, kar se izraža z razočaranjem nad tem, kar se je v zadnjem desetletju zgodilo ali se ni zgodilo, tako zavest samo še okrepi. In če temu še dodamo dejstvo, da Slovenija in Slovenci nimamo še globoko ukoreninjenega odnosa do svoje lastne države, ker je nikdar nismo imeli, je to težak položaj, posebno za ljudi, ki so bili skozi pet desetletij ob robu javnega življenja, katerim so vbili v glavo, da se ne smejo udeleževati, da morda lahko mislijo drugače, a vendar tega ne smejo preveč pokazati. Kot sem že dejal: vrata kletke so že odprta, a ljudje še vedno sedijo notri.

Kako gledate na vstop Slovenije v NATO, sedaj ko smo slišali, da nismo zaželeni? In vstop v Evropsko zvezo?

V Slovenijo prihaja novi veleposlanik ZDA. Imenovala ga je nova administracija, to so republikanci. Ti pa imajo do starega in post-komunizma bolj odločno stališče kot demokrati. Ta novi veleposlanik je dal izjave, ko je bil v senatu zaslišan glede imenovanja. O teh izjavah je poročalo Delo, najprej zelo laskavo. So pa stvari, ki zahtevajo rešitve. Dejal je, da če ne bo prišlo do tega, da bi se denacionalizacija ne izpeljala za tistih kakih 400 ameriških državljanov, ki so se formalno pritožili njihovi vladi, kaj se dogaja doma, ne bo vstopa v NATO. In že so začeli v Sloveniji napadati Younga. In pišejo, da jih v ZDA ne marajo, da je predrago itd. Nova Slovenija se zavzema za to, da bomo ustvarili Evropo na naših tleh. To ni samo parola, ampak je celoten program NSi, da prinesemo v Slovenijo neko normalnost, ki je še ni. In to na vseh področjih, političnem, gospodarskem, socialnem. Pravna država ni prazna beseda. Ta se doseže samo, če bomo postali, kar smo že včasih bili, in se posodobili, kakor je moderna Evropa danes. Slovenija se ne more zapreti, nekam se mora prisloniti. Če se ne bo vključila v Evropo, nam končno ne bo ostalo nič drugega, kot da bomo petelini na domačem gnoju, kjer smo nekoč že bili. Tu je še problem narodnega obstoja. Danes je Evropa, ki se šele gradi in ni dograjena, s civilizacijskega vidika eden najlepših projektov, ki jih svet pozna, ker se hoče graditi na priznavanju drugačnosti vseh. To pa je za naš narodni obstoj ključnega pomena, ker vemo, kaj se nam je nekoč dogajalo v tej Evropi, kamor spada-

Nad. na 4. str.

Slovenski utripi

Dne 17. avgusta je objavil nemški dnevnik Frankfurter Allgemeine Zeitung daljši članek o Sloveniji in njeni zunanji politiki. Piše: S svojo znanstveno in politično kariero ter duhovno-intelektualnimi sposobnostmi je Rupel realni politik v soglasju s premierom Drnovškom lotil deideologiziranja zunanje politike. Ta pragmatičen pristop se je izplačal, ko je Slovenija hotela urediti odnose z Italijo in Hrvaško.

Te dni se je Rupel čutil prisiljenega povzdigniti glas proti „vplivnim in celo vladajočim skupinam“. Te ne le „sistematično nasprotujejo tržnemu gospodarstvu in demokraciji“, temveč so „proti vstopu Slovenije v NATO“ in želijo „preprečiti zahodno integracijo Slovenije“. Ne da bi jih poimenoval navedel, jih imenuje „dobro organizirano in opremljeno elito“, ki ji ni všeč celotna usmeritev in deluje iz „temeljnega nezadovoljstva z lastno državo in državnostjo“. In da „imajo dolgoletno prakso“.

Koga ima minister v mislih, postane jasno iz njegove utemeljitve, zakaj Slovenija potrebuje NATO: članstvo pomeni „dokončno razorožitev komunistov“. Kot ob tem opozarja komentator v listu FAZ Reinhard Olt, ni verjetno, da nekdo takšne analitične ostrine in intelektualnega kalibra, kot je profesor sociologije in literat Rupel, ne bi vedel, kje in kako stara nomenklatura še vedno neovirano deluje v politiki, gospodarstvu in družbenem življenju. Po mnenju Olta prav tako ni verjetno, da Rupel ne bi vedel, kaj si lahko s svojim napadom povzroči.

To poročilo pa potrebuje nekaj komentarja. Rupel ni tak velik demokrat, kot ga hoče frankfurterski dnevnik prikazati. Še kot študent je pel hvalo komunistični revoluciji. Pozneje je bil član partije in eden prvih v DEMOSU, ki ga je razbijal. Res pa je lahko po svojih potovanjih po svetu spoznal, kako gledajo od tam na Slovenijo, da so njegovi glavni faktorji še z obema nogama v komunistični luži, samo da jo imajo prekrito z

kvazidemokratsko preprogo. Ker je predsednik vlade Drnovšek velik pragmatik in gospodarstvenik, ima lahko malo drugačen pogled na komunizem. Čeprav ga je partija naravnost postavila za predsednika Jugoslavije in pozneje slovenske vlade, je verjetno le prevladal njegov pragmatičen pogled. Možno je, da sta tako Drnovšek kot Rupel spoznala, da je Kučan največja cokla za slovenski narod in državo. Če se bosta mogla izviti iz Kučanovega objema in rdečih mladincev iz Drnovškove stranke, bo njuna politika le nekako usmerjena v Evropo.

Isti dnevnik pa 20. avgusta še dodaja, da „pri spodbujanju nezaupanja do zveze NATO živahno sodeluje slovenska publicistika. Sprva so bili najglasnejši komentatorji, ki se imajo za del nomenklature; te sicer uradno ni več, v resnici pa odloča o družbenem življenju. Vodilni slovenski časnik in takorekoč „medijska vizitka“ Ljubljane Delo je prišel do sklepa: „Skrajni čas je, da se Slovenija odpove svojemu glavnemu cilju, včlanitvi v NATO. S tem si bomo prihranili številna razočaranja in blamaže, poleg tega pa še prihranili“. To je sedaj - kot se skoraj prozorno piše - stališče Kučanovega klana. In podobno je mnenje tudi glede vstopa v Evropo, kjer bi bilo konec politike komunistov, Kučana in njegovih.

Seveda pa je lahko vse to le zvit navidezni razdor v ex rdečih vrstah, ko bodo na morebitnih volitvah za predsednika države vsi volilci drli za Drnovškom, „ki se tako proti Kučanu“, Saj so tako pripravili pred leti, ko so v Sloveniji izvedli volitve za predsednika predsedstva Jugoslavije, in so malo znanemu Drnovšku postavili kot tekmeča starega, zadržega in zasovraženega Bulca. Vsi so volili Drnovška in tako volili tistega, ki ga je partija res hotela.

Vseeno pa je zanimivo, da v demokratičnem svetu spoznavajo Kučanov pravi obraz, obraz dolgoletnega partijskega diktatorja s prikupno masko demokrata.

Zanimivi sezname

Povsem naravno se nam zdi, da vsaka stranka skuša najti primerne ljudi, s katerimi bi se lahko predstavila javnosti. Biti morajo dobro poznani, vredni zaupanja, imeti morajo voditeljske sposobnosti. Tudi ugled in trden značaj sta pri tem pomembna. Stranka zlasti v času pred volitvami in drugimi odločilnimi trenutki do potankosti izdela seznam s kandidati, ki ustrezajo navedenim merilom.

Pred šestdesetimi leti je takratna komunistična partija izdelala dva sezname. Tokrat naj bo pomembnejši drugi seznam. Na njem so se znašli kandidati, ki nikakor niso bili primerni za načrte, ki jih je imela omenjena stranka, takrat že zavita v plašč osvobodilne fronte. Omenjeni kandidati so imeli potrebne kvalitete, v nobenem primeru pa z njimi niso bili pripravljene služiti slovenskim komunistom. Ti so iz izkušnje iz španske državljanske vojne vedeli, kako postopati z omenjenimi ljudmi, med katerimi so bili ugledni izobraženci, duhovniki,

kmetje, podjetniki in še kdo; vsi pa so bili zavedni narodnjaki. V letu 42 se je začel seznam krajšati, saj so se komunisti odločili, da je čas za obračun s političnimi nasprotniki. Krvavo delo so opravili tako imenovani vosovci. Na listi je bil tudi Lambert Ehrlich. Komunisti so ga razglasili za narodnega izdajalca in klerofašista in ga 26. maja 1942 ubili, ko se je vračal od jutranje maše.

Lik tega velikega Slovenca je prejšnji teden na Svetih Višarjah na Srečanju treh Slovenij predstavil dr. Andrej Vovko. Ehrlich je na višarskem srečanju leta 1933 zbrane študente med drugim nagovoril z besedami: „Slovenija mora biti mejnik, ki družbi in veže jug s severom in vzhod z zahodom. Sama ne sme biti ne eno ne drugo ne tretje. Ostati mora mejnik, ki družbi kakor Sv. Višarje. To je božja volja! To nalogo bo mogla Slovenija izpolnjevati samo v svobodi, ne pod gospodarjem, ki bi sedel bo-

Nad. na 2. str.

STRAN 3:

50 let Baragove šole

Obisk Balantičevih sestra

Balantičeva šola v San Justu je pričela slovesnosti ob svoji 50-letnici s povabilom Balantičevih sestra Minke in Tilke por. Jesenik in njenega moža, naj obiščejo šolo, ki nosi ime po njunem bratu, pesniku in mučencu.

V soboto, 19. t.m. so jima pripravili sprejem na novem pokritem dvorišču Našega doma.

Najprej so goste pozdravili napovedovalka Marija Zupanc Urbančič, predsednica Našega Doma Mici Malavašič Casullo in voditeljica šole od vsega začetka Angelca Klanšek. Nato sta se sestri zahvalili za sprejem, otroci pa so jima podali spominska darila. Dali so jima tudi neke vrste

Otroci Balantičeve šole v priložnostnih trenerkah

Minka in Tilka pred spomenikom brata Franceta Balantiča

album s predstavitvijo dela v šoli.

Nato so se vsi otroci - kakih 125 jih je bilo - zapeli in recitali nekaj pesmi, med njimi Kalinovo - Debeljakovo, posvečeno Balantičevi šoli.

Za konec pa so učenci višjih razredov pripravili „tiskovno konferenco“, kjer so goste spraševali predvsem o pesnikovi mladosti. Vprašanja so sami pripravili.

Pozdrava se je udeležilo veliko staršev in prijateljev, tudi predsednik ZS Tone Mizerit, ki se je Balantičevim sorodnikom zahvalil v imenu vse skupnosti.

Franc Sodja - bisernomašnik

Lazarist Franc Sodja je dolgo vrsto let prebil med nami v Argentini, kjer se je predvsem posvečal mladini. Kot voditelj v Misijonskem zavodu v Slovenski vasi je vzgojil vrsto študentov, od katerih je kar nekaj doseglo duhovništvo. Poznamo ga tudi kot pisatelja, ki je izdal precej knjig predvsem duhovne in duševne vsebine. Objavljamo članek o njegovi srebrni maši v Kanadi, kjer živi zadnja leta.

Ponižnost in skromnost sta bili vedno vrlini duhovnika v starostnem Domu Lipa Franca Sodje, ki že od vsega začetka pripravlja naše ostarele rojake in rojakinje na odhod v posmrtno življenje.

Poznan in priljubljen med ostarelimi župljani obeh slovenskih župnij v Torontu je 13. julija 2001 praznoval biserno mašo. Majhna kapela v Domu Lipa se je napolnila z verniki, na koru pa so se zbrali pevci in pevke obeh župnij ter mu prepevali med daritvijo. Z jubilentom sta maševala župnik Ivan Plazar ter v Domu živeča upokojena duhovnika Jože Časl in Ivan Jan. Cerkvena pevka in kulturna delavka Nada Čemaš, ki je marsikateremu slavljencu ali slavljenci zložila lepo posvetilo, je tudi Francu Sodji prebrala nekaj verzov. Njen recital je na violini spremljala njena hčerka Vesna.

Konec avgusta bo Franc Sodja izpolnil 87 let plodnega življenja.

Blaž Potočnik

Tudi Slovenci v Argentini, katerim je slavljencem posvetil velik del svojega življenja, Sodji čestitamo, se mu zahvaljujemo in mu želimo še veliko let.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Kot pravljica o jari kači (po argentinsko bi rekli „El cuento de la buena pipa“, pravljica o dobri pipi) se vleče ta zadeva posojila, ki naj ga Argentini podeli Mednarodni denarni sklad (FMI). Že od prejšnjega tedna vsi pričakujejo, da bo „vsak hip“ potrjenih od 6 do 9 milijard dolarjev posojila, ki naj Argentino rešijo vseh križev in težav.

TRDI POGOJI

Zakaj se ta zadeva posojila tako vleče? Ker posojilo samo ne bo vredno zdravilo za argentinsko bolezen. Zadnje čase je namreč država že dvakrat poizkusila izpeljati voz domačega gospodarstva iz krize, pa ji ni uspelo. „Oklopnost“ (blindaje) se je izkazala za neuspešno in preureditev zunanjega dolga tudi ni zadostovala.

Čeprav je res, da so se zunanji upniki in družba mednarodnih spekulantov spravili na Argentino in ji ne puste dihati, je tudi res, da nobena izmed zadnjih vlad ni storila ničesar resnega, da bi državo izpeljala iz težkega stanja. Doba premirja za časa predsednika Menema je bila le iluzija, sloneča na denarju, ki je prišel iz privatizacij. Ko je bilo tiste iluzije konec, je nastopila še hujska kriza.

Argentina se je dejansko sama odpovedala novim bančnim posojilom, ko je vlada spoznala, da s takimi obrestmi le še nateguje vrv, ki jo ima zadrženo okoli vratu. Načrt, da država odslej naprej obratuje brez deficita („deficit 0“) je pozitiven, a ne zadošča. Od meseca julija pa do konca leta mora namreč Argentina zunanjim upnikom plačati obresti zunanjega dolga v višini 4.076 milijonov dolarjev. Tega denarja pa enostavno nima, zato se je obrnila na FMI s prošnjo dodatnega posojila.

V Washington je odšla posebna delegacija (vodi jo gospodarski podminister Daniel Marx - kaj čuden primek za liberalnega ekonomista), ki je upala v kratkem času doseči sporazum. A prve težave so se začele, ko je Fond pričel postavljati nove zahteve glede ukrepov v argentinskem gospodarstvu. FMI je namreč nenehno posojal Argentini denar in država je nenehno podpisovala razne sporazume. Teh pa ni izpolnjevala in stalno prosila „odpuščanja“, ki so ji bila drugo za drugim potrjena. Sklad torej smatra, da mora Argentina na nek način zagotoviti, da bo odslej naprej zgodba drugačna; torej, da se bo pravljica srečno končala.

Ko je torej delegacija sprejela razne pogoje, ki so jih stavili pri Skladu („Popolnoma nas hočejo izžeti“, je izjavil sam Marx), so vsi domnevali, da je težav konec. Tu pa je skočila vmes ameriška vlada, ki mora sporazum potrditi s svojim „političnim“ blagoslovom. Tega pa sedanja republikanska vlada ni pripravljena storiti, če ne prejme dodatnih garancij, da bo enkrat za vselej argentinskega mišmašenja konec.

Kaj zahteva vlada ZDA? V principu, da naj Argentina razloži, kako bo denar uporabila, kako ga bo vračala in kako bo storila, da bo v sedanjem stanju ne le preprečila večanje dolga, marveč tudi razvila svoje ohromelo gospodarstvo. In konkretno? Hoče, da Argentina izdela popoln gospodarski načrt za prihodnjih deset let. V tem smislu predlaga, naj se tudi vse province obvežejo v „deficit 0“, kar pomeni dodatno varčevanje v višini 4 milijarde dolarjev.

NEDOPUSTNO VMEŠAVANJE

Odlaganje potrditve novih fondov s strani Sklada je povzročilo pravi potres. Borza, ki je zadnje dni pridno rasla, je kar naenkrat ponovno strmoglavila. Riziko države, ki je padel na 1300, je znova presešel 1500 točk. Preplah in nejevolja je zasela celo ameriški finančni center Wall Street, kjer so bančniki zaskrbljeno geldali na pozicije

severnoameriške vlade, ker se bojijo, da bi jim argentinska kriza končno ušla z vajeti.

V domačih političnih krogih se je takoj sprožila gonja proti zahtevam severnoameriške vlade, češ da predstavljajo nedopustno vmešavanje v notranje argentinske zadeve. A če pravilno pogledamo, je za držanje republikanske uprave popolnoma upravičeno. Pa eni strani hočejo zagotoviti, da se bo ta ponovna pomoč, ki bo šla iz prispevkov severnoameriških davkoplačevalcev, uporabila vestno in uspešno. Po drugi strani pa se ji tudi zdi za malo, da se v tej krizi okoriščajo hazardni prekupčevalci argentinskih bonov, ki ob vsem tem služijo težke denarce na račun tako Argentine kot severnoameriške vlade, ki zalaga denar in garantira plačevanje.

S strani argentinske politične srenje pa je ta ameriška zahteva alarmni zvonec. Sramota je, da mora tuja vlada pogojno zahtevati nekaj, kar bi bila argentinska država primorana storiti po lastni iniciativi. Ustavna dolžnost vsake vlade je, da skrbi za normalen potek tudi gospodarskega življenja. In v ta resor spada tudi priprava kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih gospodarskih načrtov. Kar Washington zahteva, ni nič več in nič manj kot to, da naj argentinske vlade izpolnjujejo dolžnost, ki so jo po argentinskih zakonih obvezane izvajati. Bolj kot protest proti „nedopustnemu vmešavanju“ bi bila na mestu zahteva, naj vlada že enkrat vendar stori to, za kar se je obvezala in kar je po ustavi dolžna storiti.

VEDNO ISTA PESEM

Vse to se odvija, ko se pričinja volilna kampanja za prihodnje parlamentarne volitve. Razumljivo je, da je gospodarski problem in način reševanja krize tudi glavna os, okoli katere se vrtijo postavke posameznih strank.

Najhujši je problem v vladni stranki, kjer se je le še poglobila razpoka med tistimi, ki zagovarjajo predsednika in so mu zvesti, in onimi, katerim je De la Rúa prejšnji nasprotnik kot pa vodja. To prihaja do izraza zlasti v notranjih volitvah za določitev kandidatov. V sami prestolnici je zmagal Rodolfo Terragno, ki je „na drugi strani ceste“ v primerjavi s predsednikom. To je tudi zmaga ideje prvotne Povezave, čeprav nihče jasno ne zna povedati, katera je sploh ideja, načrt in cilj „prvotne Povezave“. Vsi dobro vemo, da je Povezava prišla na vlado brez gospodarskega načrta in z edinim ciljem, da prepreči zmago peronistični stranki.

V provinci Buenos Aires je zmagala struja, ki jo nadzira bivši notranji minister Federico Storani in ima kot prvega kandidata za senatorja bivšega predsednika Alfonsina. Za mnoge je Alfonsin tisti zli duh, ki iz ozadja vodi vso politiko proti gospodarskemu načrtu ministra Cavalla. Zato ni čudno, če kampanja, ki jo pripravljajo radikali in njihovi zavezniki, sloni na ostrih kritikih vlade in njene politike, čeprav so tako radikalizem kot Solidarna fronta vladni stranki.

S strani peronizma položaj ni dosti boljši. Volilni program, ki so ga zadnje dni potrdili, ostro napada vlado in njeno politiko. Pozitivno je morda le zatrjevanje, da bodo pospeševali javna dela kot način boja proti brezposelnosti. Ne povedao pa, kje bodo dobili fonde za ta dela. Napovedujejo hujše kazni za zločince (ljudje so tudi zelo občutljivi v zadevi varnosti), ne povejo pa nič konkretnega, kaj bodo naredili v zadevi zunanjega dolga. To pa je tako, kot bi zdravnik izrekel diagnozo in povedal, kako bo zdravil bolnika za pljučnico, nič pa ne omenil, kako ga bo ozdravil raka.

Zanimivi...

Nad. s 1. str.

disi na jugu ali na severu na vzhodu ali na zahodu! Božja volja je, da mi vsi za to svobodo delamo in božji volji se ne sme nihče izmikati.”

Ko je nastopila druga svetovna vojna, so njegove ideje, vpliv in moč združevanja postale prenevarne. Iz Beograda se je vrnil v Ljubljano in si prizadeval za ustanovitev slovenske vlade v ilegali. Zaradi italijanskega znašanja nad slovenskim prebivalstvom, ki ga je povzročilo izzivanje partizanov, je napisal posebno spomenico in jo predložil italijanski oblasti. V njej je zahteval ureditev razmer v zasedeni Ljubljanski pokrajini po načelih mednarodnega prava. Komunisti so ga obsodili na smrt tudi zaradi spomenice, ki pa se je niso upali nikoli objaviti, saj v njej ni tistega, kar so mu podtikali. Bil naj bi tudi organizator vaških straž, čeprav so te začele nastajati šele po njegovi smrti in potem, ko je izginilo že kar nekaj ljudi s prej omenjenega seznama.

Zanimivo je, da podoben seznam v duhu takratne partije obstaja tudi danes. Le da je zdaj javno objavljen. Vsak mesec si ga lahko ogledate v osrednjem slovenskem dnevniku. Gre za lestvico najbolj in najmanj priljubljenih politikov. Kar pogledate si, kdo je že vrsto let med najbolj pozitivnimi (Kučan, op. ur.) in kdo po mnenju organizatorjev lestvice dela največjo škodo našemu narodu (pomladniki, op. ur.).

Če pa govorimo o tem, kdo se zavzema za mesto Slovenije v Evropi in svetu, ki ji pripada, je lestvica iz našega dnevnika precej vprašljiva. Zunanji minister je v prilogi istega dnevnika naravnost povedal, da NATO pomeni dokončno razorožitev komunistov. To nam pomaga razumeti, zakaj so politiki na dnu lestvice zaznamovani tako negativno. Če bi danes streljali, kot so pred 60 leti, bi lestvice ne objavljali. Krambergerjeva smrt je bila zgolj pomota. Danes ubijajo drugače. To bi utegnili biti glavna cokla pri našem uresničevanju demokracije, ki nas bo postavila na mesto, ki nam pripada v Evropski zvezi in v NATU.

Tone Gorjup, Radio Ognjišče

Slovinci v Argentini

SLOVENSKA VAS

50-letnica Baragove šole in 49. obletnica Društva Slovenska vas

V nedeljo, 5. avgusta je bil znova praznik v Slovenski vasi. Malo pred poldnevom smo se po dviganju zastav zbrali v cerkvi Marije Kraljice, kjer je delegat prelat dr. Jure Rode daroval mašo ob asistenci Janeza Pečka.

Praznično kosilo je zbralo precejšnje število vaščanov kot tudi gostov iz drugih krajev. Dobro postreženi smo se prijetno zadržali prav do časa, ko se je prostor že moral pripraviti za kulturni del programa.

Otroci so se zbirali pod odrom, kjer je vsak prevzemal tudi zunanost določene mu vloge in poslušal zadnja režiserjeva navodila, občinstvo pa je med tem napolnilo dvorano.

Vse navzoče je pozdravil predsednik Društva Stane Jemec, za njim pa je na neformalen in prijazen način pozdravil in čestital novoimenovani veleposlanik Bojan Grobovšek.

Nato je podpredsednik Zedinjene Slovenije Marjan Loboda v svojem govoru s praznovanjem povezal dve zgodbi. Prva o svetniškem kandidatu Frideriku Baragi, ki je med svojim težavnim misijonskim delom med severnoameriškimi indijanci napisal slovenski molitvenik Zlata jabolka. Druga je izpred 50 let, ko so se na neobljudenem travniku ob Buenos Airesu začele naseljevati prve slovenske družine, materialno dobesedno brez vsega, ki pa so svoje bogastvo

izpričale s takojšnjim začetkom slovenske šole in drugih skupnih ustanov. Obe nam kažeta pot še za naprej. Ob istih vrednotah bomo tudi mi primerno prispevali k lepši bodočnosti tako Slovenije kot gostoljubne Argentine.

Sledil je pozdrav Angelce Klanšek, vodje šolskega odseka Zedinjene Slovenije, za njo pa je čestitala ob zlatem jubileju tudi ravnateljica Srednješolskega tečaja prof. Neda Vesel Dolenc. Vsaka od njih je voditeljici šole Lucijani Servin Čeč izročila šopek rož kot zahvalno znamenje za vse dolgoletno in plodno delo šole.

Voditeljica je v vzpodbudnem nagovoru vabila k premostitvi težav, ki so s šolskim delovanjem vedno povezane. Prebrala je tudi pozdrave Zdenke Jan iz Bariloč, ki je po ustanovitelju Martinu Mizeritu največji del te polstoletne dobe vodila šolo.

Zaključni govornik je bil bivši učenec Franci Stanovnik, ki je poudaril vrednost požrtvovalnega brezplačnega dela, ki se je v nekaterih najodličnejših primerih ponavljal skozi več desetletij. Njihova zasluga je, da se še novi rodovi identificirajo kot argentinski sinovi slovenskih staršev, na poseben način obogateni z vso slovensko kulturo. Tako imenovani slovenski čudeži ni nič drugega kot samo pristna, čista, nesebična, prava ljubezen do naroda in krščanskih vrednot. Zato je praznovanje pogled v preteklost in istočasno upajoče gledanje v bodočnost.

Tako smo prišli do trenutka, ko so se ugasnile luči in nas je glasba uvedla v ambient arabske palače, v kateri se je odvijala igra Paša in medved, v izvedbi sedanjih in lanskih učencev Baragove šole. Ljubka zgodba, prav primerna za otroško podajanje, pripoveduje o dogodivščinah dveh lažnivih trgovcev, ki se priklata na dvor arabskega paše.

Dogajanje je na odru gladko steklo, ker so bile vse vloge dobro naučene in tudi zanimivo podane. Impozanten, pa vendar simpatičen paša Sahabaham (Andrej Črnak) je vedno pritegnil nase pozornost z mogočnim nastopom. Zelo primeren je bil prav tako

njegov komornik Mustafa (Tomaž Sušnik). Kljukec (Gabriel Burja) je dobro izbral vlogo lažnjivega in nabritega trgovca, ki se ob vsaki težavi znajde. Njegove domisljice pogosto spravijo v škripce sopotnika Trepeliko (Dani Rot). Bi pa zlasti njima priporočili nekoliko počasnejši tempo, ker bi se bolj ovrednotilo dobro igranje in prikazalo vso vrednost in duhovitost teksta. Tudi Trepelikova sestra Rožica (Vanessa Zorko) je verodostojno in elegantno izdelala vlogo pašine ljubljence.

Poleg individualnih vlog pa je bil oder pogosto polno zaseden z zanimivimi skupinami. Karikirana služabnika, slikovite in dobro naučene odaliske, muzikanti (bili bi lahko bolj živahni), trobentači in zlasti ljubki medvedki niso le omogočili sodelovanje vseh učencev, temveč obogatili dogajanje in popestrili celotno sliko.

Režiserju Cirilu Janu vse pohvale in zahvale za težak posel spreminjanja mladih učencev v odrske igralce. Vedno so mu bile v pomoč vse učiteljice, posebej še šepetalki Olga Sladič Fink in Rotija Grbec. Sceno je pripravila Geraldine Rome, glasba in razsvetljava sta bili na skrbi Martina Sušnika in Jožeta Mehleta, plesno koreografijo pa je nastudirala Marjana Urbančič.

Po zaslugi vseh, seveda skupaj z igralci, smo doživeli prav lepo predstavo.

Ko je mlada skupina El Quinto Elemento poprijela za instrumente, je privabila tiste, ki so praznovanje želeli še malo potegniti v prijetnem vzdušju.

F.S.

Obe sliki: iz igrice Paša in medved

PRAZNIK SLOVENSKE BESEDE

Na večer v soboto, 11. avgusta smo v Slovenski hiši doživeli izredno lepo umetniško doživetje. Bil je resnično praznik slovenske besede v obliki poezije in dramske predstavitve.

Večer umetnosti besede se je vršil pod mentorstvom pesnika in igralca Toneta Kuntnerja. Nastopajoči so pokazali sadove dvomesečnega tečaja pod vodstvom tega izrednega profesorja za umetniško besedo na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Tone Kuntner si je izbral čas, da se je posvetil intenzivnim vajam s člani naše skupnosti, ki so se pozanimali za izpopolnitev svojih talentov v recitacijah in na odrski predstavi. Večer se je vršil v okviru Slovenske kulturne akcije in s sponzorstvom Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.

Prvi del programa je bil posvečen **slovenski poeziji**. V popolni zbranosti publike so odmevale besede znamenitih avtorjev, nekateri klasiki slovenske literature, drugi že izseljenski poeti. Navdušeni in ganjeni smo tako slišali kompozicije: Kam?, Pevcu, Elegija svojim rojakom, Soneti nesreče, Nezakonska mati - France Prešeren; Sen o vrtni, Svoboda - France Balantič; Jaz, Izseljenec - Janez Menart; Beseda - Ciril Zlobec; Pisanje - Tomaž Šalamun; Tišine bi rad - Ivan Minatti; Balada o materi - Jeremija Kalin (dr. Tine Debeljak); Pismo, Naš rod, Dom v svetu - France Papež.

Zelo težko je oceniti vsakega izmed

recitatorjev posebej. Vsak na svoji način so odlično in občuteno podali svoja izvajanja. Naj jih omenimo: Nevenka Godec Zupanc, Štefan Godec, Veronika Godec, Blaž Miklič, Boštjan Modic, Tatjana Modic Kržišnik in Helena Žužek.

Režija tega prvega dela programa je bila pod vodstvom Boštjana Modica in Štefana Godca.

Da bomo imeli jasno podobo, kako se je vršila priprava tega večera, naj omenimo, da so se nastopajoči učili tekste teh in še mnogo drugih poezij že pred prihodom Toneta Kuntnerja. Ko je on pričel z vajami (prinesel je s seboj tudi nekatere predloge), so se recitatorji vadili v pravilnem poudarjanju teksta, o točni in jasni izgovorjavi, o različnih možnostih poudarkov in ritma. Recitatorji so nam znani že iz drugih nastopov, a tokrat je bil jasen napredek in umetniška izpopolnitev - višina njihovih recitacij.

Recitacija poezij, v nekaterih primerih skupinska, je bila harmonična, doživeta, s primernimi poudarki in ritmom, z ustreznimi pavzami in pravilno modulacijo; kljub nekateri težki zgradbi teksta je bil tempo predstavitve dinamičen, razgiban. Geste na obrazu in pogledi so tudi prispevali k večjemu zblizanju s sporočilom, ki nam ga je hotel ponuditi vsak poet.

Pesniški del je imel primerno dekorativno ozadje - drevo brez listja - ki ob ustreznih luči in glasbi skladateljice Marije

Celeste Lores in citrah Tomaža Plahutnika sta nas z lahkoto popeljala v intimni svet čudovite in bogate slovenske poezije. Ta prvi del programa je bil visoko estetski, dostojen in eleganten v vseh detajlih. Z velikim navdušenjem je publika dala priznanje z dolgim aplavzom.

Drugi del programa tega večera je pa bil bolj poljuden - popularen, a ne zaradi tega manj umetniški in zaželen. Igralci so nam predstavili znano komedijo v treh dejanjih Antona Tomaža Linhart - prenarejeno po nemški veseloigri - in sicer **Županova Micka**. Primerna in dobra režija je bila pod vodstvom že znanega in priznanega Dominika Oblaka. Seveda pa je Tomaž Kuntner podal svoje nasvete in korekture in dodal svojo izkušnjo. Vsak izmed igralcev je odigral vlogo, ki je z gledalca, kot da je bila prav zanj napisana. Kristjan Vivod je v vlogi Tulpenheima, žlahtnega gospoda, razodel izredno dobro igralsko „žilico“; njegov nastop je bil živahen in prepričljiv. Šternfeldovka, mlado bogato vdovo je oživela Lučka Jereb Oblak z jasno izgovorjavo, s prav primerno gestikulacijo in uglasjenim nastopom. Dominik Oblak kot Monkof, Tulpenheimov prijatelj, je ponovno dokazal svoje dramske sposobnosti, ki razodevajo, da odlično odigrava vloge tako v komediji kot v tragediji. Marjana Modic, županova hči Micka, je prav dobro prikazala preprosto naivno in zaljubljeno mladenko. Anže, Mickin ženin, v osebi Toneta Rovana nam je prepričljivo približal podobo poštenega kmečkega fanta. Marko Rezelj kot Glažek, šribar, nas je ponovno presenetil kot izrazit komediant. Nedvomno pa je bila največja

teža veseloigre na vlogi Jaka, župana, ki ga je odlično predstavil Blaž Miklič. Vsem igralcem gre zahvala za toliko dobre volje in smeha, ki so ga sprožili med navdušeno publiko.

Pri vseh nastopajočih brez izjem je nastop potekal sproščeno in prepričljivo.

Za uspeh tega večera gre zahvala še mnogim drugim. Skrb za scenografijo je prevzela Lučka Jereb Oblak. Zamisel kostumov, primernih kraju in času, je bila kreacija Ivane Tekavec. Za luči je kot že mnogokrat dobro poskrbel Danjan Ahlin. Estetsko oblikovan program je delo Irene Žužek, Kuntnerjeva žena Sonja je pa sodelovala kot šepetalka in skoz spremljala vaje.

Komedija se je končala. Nastopil je čas zahvale. Glavni igralci so prejeli šopke, največjo zahvalo za seminar in delo pa je dobil Tone Kuntner. Zahvalila sta se mu predsednik SKA arh. Marjan Eiletz ter predsednik ZS Tone Mizerit. Kot odgovor in zahvalo za lep sprejem, pa je Kuntner naslovil na vse zbrane še recitacijo Prešernove Zdravice, ki je vsem globoko segla v srce, posebno še vrstice

*Nazadnje še, prijatli,
kozarce zase dvignimo,*

ko so skupaj z njimi vsi igralci na odru in predsednik ZS Tone Mizerit in predsednik Nove Slovenije dr. Andrej Bajuk napili vsem s polnim kozarcem.

Slovinci v Argentini, posebno še gledališčniki, smo izredno zadovoljni z obiskom in delom igralca Toneta Kuntnerja. Hvala mu za njegov trud.

Katica Cukjati

Najti moramo svoj prostor

Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Franc Rode, ki je na 15. avgusta na cerkveni praznik Marijinega vnebovzvetja na Brezjah vodil slovesno somaševanje ob obletnici posvetitve slovenskega naroda Mariji, je v pridigi med drugim opozoril na dekadenco evropske družbe, ki je očitna tudi v Sloveniji.

Izpostavil je pomen prizadevanj za utrjevanje in razcvet slovenske družine ter oblikovanje resnično pravne in laične države.

„Nezaupanje do politike, rastoči kriminal, bolj ali manj prikrita korupcija, brezobzirno bogatenje enih na račun drugih, kriza šole in družine, utrujenost javnosti pred pritiski medijev in nesposobnost odzivanja na spretno prikrojeno predstavljanje dogajanja - vse to so znamenja, da pri nas stvari niso v redu. K temu sodi tudi ozračje sovražnosti do Cerkve in do kristjanov, ki ga nekateri vztrajno vzdržujejo,“ meni nadškof Rode.

Ljubljanski nadškof je poudaril, da kristjani javno delovanje postavljajo v okvir laične države, ki jo brez pridržkov sprejemajo. „Kajti moderna država ne more biti konfesionalna v nobenem smislu. Ne more biti krščanska v smislu, da je krščanstvo državna religija, in ne more biti liberalno-laicistična v smislu državnega svetovnega nazora, ki zanika transcendentne vrednote in jih potiska v zasebno sfero.“

V takšni laični državi brez diskriminacij in brez privilegijev moramo kristjani najti svoj prostor in svoje možnosti delovanja. Naša prvenstvena skrb mora biti zavzemanje za odprto, ideološko neobremenjeno šolo, ki ne izključuje pouka o verstvih in pred-

vsem o krščanstvu, kot temelju naše in evropske kulture, vzporedno s tem pa tudi ustanavljanje lastnih šol vseh stopenj ter študentskih domov. Prav posebej moramo pospeševati katoliške mladinske organizacije, kot so skavti in druge,“ je dejal Rode.

Katoliška društva izobražencev morajo biti bolj tvorno navzoča v slovenski javnosti. „V boju za resnično demokracijo moramo prodreti v medijski prostor, da se že enkrat zvedri to zatoholo ozračje enoumja, ki onemogoča razvoj kritičnega čuta pri ljudeh in vse preveč vpliva na njihove odločitve. Posebno skrb moramo posvečati dobrodelni dejavnosti v okviru Karitas in drugih podobnih ustanov. Kot doslej moramo skrbeti za našo kulturno dediščino in jo kot znamenje vere naših prednikov podajati prihodnjim rodovom.“

Kot je dejal nadškof Rode, je treba „vložit vse svoje napore v utrjevanje in razcvet slovenske družine, ki naj v zvestobi in veselju sprejema življenje in ga podaja naprej, družine, ki otroke vzgaja v veri in krščanskih vrednotah. Vse to v sproščenem sodelovanju z vsemi ljudmi plemenitih namenov, za večji blagor naroda in države“. „Pogoj za naše neovirano delovanje je pravna država in resnična svoboda. Ta nam bo zagotovljena, če bo država zares laična, se pravi, brez lastne ideologije, država, ki ne bo vsiljevala nobene določene kulture ali subkulture ter se ne bo istovetila z nobeno stranko. V tem okviru hočemo delovati slovenski kristjani z vsemi ljudmi dobre volje, odprti za vse pristne vrednote naše družbe,“ je poudaril ljubljanski nadškof in metropolit Franc Rode.

Po STA

NOGOMETNA TURNEJA 2001

Dajmo, dajmo, Argentina, dajmo, gremo zmagat...

Kdo ne zna, do onemoglosti, te „himne“ argentinskih nogometnih tribun: „Vamos, vamos, Argentina...“? S to pesmijo so si dajali duška in se tudi predstavljali pred slovenskim gledalstvom člani naše nogometne ekipe Zedinjene Slovenije.

Zakaj poudarjam to takorekoč samo po sebi umevno dejstvo? Ker je prilično v tem spisu, katerega namen je vsaj delno analizirati to ekipo, ki se je sestavila prav za turnejo po Sloveniji. Temeljna zavest je bila torej, da predstavljamo slovensko skupnost v Argentini, indirektno pa tudi Argentino samo. Temu so odgovarjale tudi barve majic, ki so bile izmenjalno ali argentinske nogometne reprezentance ali pa rugby reprezentance „Los Pumas“.

To dejstvo je avtomatično sprejela tudi slovenska nogometna srenja, saj so v posameznih klubih po domače dejali, da se merijo „z Argentinci“. Vendar ni bilo dvoma, da je bila ekipa „slovenska“, saj so se naši igralci z nasprotniki uspešno sporazumevali v slovenskem jeziku. Tudi kapetan je bil vsakokrat izbran ne le na podlagi nogometnih in značajskih sposobnosti, temveč tudi po dobrem znanju slovenskega jezika.

Slovensko poreklo celotne ekipe pa je prišlo do izraza tudi po tekmah, ko so se razne „tribunske“ popevke vrstile med tradicionalnimi narodnimi pesmimi, pa naj je bila „Moj očka ima,“ ali pa skoraj že oguljena „Ter'zinka“.

„QUE DE LA MANO DE HERI ZUPAN...“

Tudi ta pesem se je nenehno slišala,

predvsem potem, ko so se športni rezultati pričeli izboljševati. To spada sicer v bolj športno analizo. A predvsem bi poudaril, da je ekipa v celoti delovala kot povezana in čvrsta skupina.

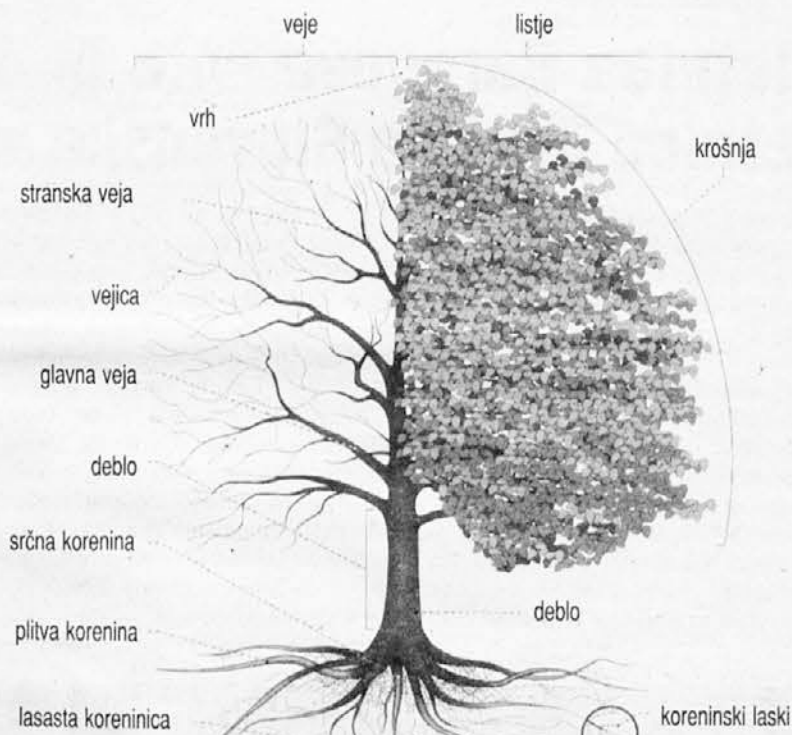
Res si je težko predstavljati, da med tridesetimi člani skupine ni bilo preprirov. A mimo malenkostnih nesporazumov v celotni turneji ni prišlo do nobenega resnega problema. Vzrok je treba iskati v dveh temeljih. Prvi: vsi so dobro vedeli, kakšen je cilj, in temu cilju so podredili celotno delovanje. Zato tudi ni bilo medsebojnega tekmovanja v slabem pomenu besede. Od te športne okoliščine in vrline se lahko vsi marsikaj naučimo, zlasti odstopiti od osebnih interesov v prid skupnega cilja.

Drug važen dejavnik pa je bilo močno vodstvo, ki je od vsega začetka jasno razglasilo pravila igre v skupini. Kdor je sploh hotel biti član skupine, je moral sprejeti pravila. Tako ni bilo nobenega dvoma. In kadar je posameznik ali manjša skupina zašla na kako bližnjico, jih je vodstvo takoj odločno pripeljalo nazaj na skupno pot. V tem je imel glavno vlogo vodja Heri Zupan v nenehnem soglasju z ostalo tehnično ekipo in tudi s predsednikom Zedinjene Slovenije. Tudi to sodelovanje vodstva je bilo vzorno.

Pozitivno vzdušje je potem prišlo do izraza v športnem nastopanju in v rezultatih. Ko je bilo potrebno po prvih dveh porazih spremeniti način igranja in tudi program delovanja, so vsi prostodušno sprejeli odločitev, tudi tisti, ki so zaradi spremenjene taktike ostali zunaj naslovne ekipe ali bi želeli več turizma, pa so se morali temu odreči.

Jezikovni kotiček

Drevo

Tja spadam!

Nad. s 1. str.

mo. Moramo biti čimprej prisotni, da bomo tudi v naši meri, v kolikor bo mogoče, pomagali izpeljati ta projekt.

Kaj bi povedali rojakom ob tem svojem obisku?

Mislím, da se moramo počasi vsi zavedati novega dejstva, da globalizacija danes ustvarja popolnoma drugačen svet. Ko bo enkrat Slovenija vstopila v Evropo, ko bodo meje padle, bo ostala le še etnična meja. Slovenija bo živela tam, kjer bodo živeli njeni ljudje. Najti moramo čimprej drugačen odnos med matično domovino,

zamejstvom in Slovenijo v svetu, ker se v novem globalizacijskem svetu pojavljajo novi izzivi, drugačne možnosti, ki jih moramo izrabiti. Moram povedati, da je to ključnega pomena in se ga moramo zavedati.

Gospa Kati, bi morda vi kaj povedali o ženskem vprašanju v Sloveniji?

Kati Grintal Bajuk: Mislím, da je treba še veliko postoriti, da bi družba in država bolj pomagali družini, da bi ženska imela lažje življenje v družini in da bi lahko bolje razporedila svoj čas doma in tudi izven doma na profesionalnem področju.

Hvala lepa!

Pogovarjal se je **Tine Debeljak**

„Pa se Heri kaj spozna na nogomet?“

me je po povratku vprašala ena od tukajšnjih navijačic. O tem ni dvoma. V glavnem je treba prav njegovemu poznanju taktike in strategije nogometa pripisati, da smo začetne poraze spremenili v poznejše zmage in zlasti, da smo dosegli „časten poraz 0-1“ proti slovenski reprezentanci „U-18,“ o kateri ponavljam mnenje njihovega trenerja, da je ena najboljših ekip v zadnjih letih. Kljub vsem naporom in osvežujočim zamenjavam v drugem polčasu niso mogli več prodreti do naših vrat. Pozneje so nam „argentinski“ gledalci povedali, da nekateri Slovenci na tribuni niso hoteli verjeti, da je to moštvo popolnoma amatersko. „Vsaj šest jih mora biti profesionalcev,“ je vztrajno trdil slovenski navijač, ki je zavzeto sledil igri.

Sploh je bil nastop naših fantov v celoti, tudi v obnašanju na igrišču, zelo korekten.

Ker je v zadnjici ta slika tehnično slabo izpadla, jo ponavljam: **Nogometna ekipa ob prihodu na Brnik**

Tisti, ki so se pred odhodom bali, da bo „vroča kri“ nekaterih prekipevala in bo sramota padla na vso našo skupnost, si lahko mirno oddahnejo: nič ni bilo nepravilnega, kljub temu, da so se sodniki včasih preveč nagibali k „domačim“ (locales) v škodo „gostov“ (visitantes).

Še besedico o sodnikih: z roko na srcu povedano, niso bili popolnoma nepristranski. Eden je celo spregledal popolnoma jasen penal (po igri je priznal, da se je zmotil v našo škodo), ki bi lahko bistveno spremenil rezultat. Enkrat smo celo odkrili po slikah, razobešenih na steni kluba, da je bil sodnik obenem trener mladincev domače ekipe. Pri zadnji tekmi pa nas je Nogometna zveza Slovenije presenetila in naše igralce postavila pred neznan pojav: „sodnik“ je bil „sodnica“. In, fantje, odkrito moramo reči, da je bila najboljši sodnik vse turnee.

Zaključimo: ekipa se je izkazala športno

(kaj veliko več proti slovenskim semi-profionalcem, pa brez predhodnega poznanja, ni mogoče pričakovati). Predvsem pa se je izkazala tudi kot prijateljska družba in mimo malih spodrs-ljajev vredni predstavnik naše skupnosti.

Tone Mizerit

Obvestila

SOBOTA, 25. avgusta:

Redni pouk Srednješolskega tečaja RMB ob 15. uri v Slovenski hiši.

Praznovanje 50-letnice Balantičeve šole: ob 10.30 zahvalna sv. maša v stolnici v San Justo; ob 19. proslava v Našem domu.

NEDELJA, 26. avgusta:

29. obletnica Rožmanovega doma. Ob 11.30 sv. maša in skupno kosilo.

Mladinski dan na Slovenski pristavi v Castelarju.

SOBOTA, 1. septembra:

Redni pouk Srednješolskega tečaja RMB ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 2. septembra:

Birma v slov. cerkvi Marije Pomagaj.

SOBOTA, 8. septembra:

35. obletnica Zveze slovenskih mater in žena v Slovenski hiši ob 17.30.

Prvi dan mladincev in mladenk, ob 13. uri na Pristavi. Vabljeni skupine vseh domov (od 8. razreda osnovne šole do 2. letnika srednje šole).

NEDELJA, 9. septembra:

V Našem domu v San Justu celodne-

vna prireditev: 40. Mladinski dan in 45. Obletnica doma.

SOBOTA, 15. septembra:

Redni pouk Srednješolskega tečaja RMB ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 16. septembra:

V Slomškovem domu celodnevna prireditev: 40. obletnica doma.

SLOVENSKI RADIO NA KOROŠKEM

Avstrijska radiotelevizija OeRF in dve koroški zasebni radijski postaji Korotan in Agora so začeli oddajati skupni Radio dva s celodnevni slovenskim oziroma dvojezičnim programom.

Projekt, ki bo najprej deloval do konca leta, bo financirala OeRF, oblikovanje sporeda pa je skupno.

Vodja projekta Jurij Perč, član uredništva slovenskih sporedov OeRF, pravi, da bo program zajel vsa življenjska področja in bo poslušalce obveščal o vseh pomembnih svetovnih dogodkih, o dogajanju v Avstriji in na avstrijskem Koroškem.

Pisali smo pred 50 leti...

LANÚS

Z dekretom nadškofa v La Plati je formalno ustanovljena nova fara po imenu **San José de Pompeo**. V njo bodo spadali vsi novonaseljeni Slovenci na naših stavbiščih v Lanusu. S tem dekretom je kronano pionirsko delo našega neumornega č. g. **Janeza Hladnika**, ki je k ustanovitvi nove fare največ pripomogel in ki s tem postaja tudi njen prvi župnik.

BARAGOVA PROSLAVA

Višek slovesnosti v Baragovem mesecu je žela prireditev v kolegiju šolskih bratov. Uvodno besedo je imel Ladislav Lenček CM. Dr. Franc Jaklič je nazorno prikazal Baragovo življenje in osebnost, Božidar Fink pa je predstavil govor „Baraga in mi“. Avgust Horvat je govoril o temi „Barago na oltar“, Stanko Jerabič pa je recitiral pesem „Vstal je med nami mož“, ki jo je napisal mučenec-pesnik France Kunstelj. Pod dr. Savellijevim vodstvom je Gallus zapel dve Tomčevi skladbi in Baragovo himno v

angleščini in slovenščini (slovenski prevod je oskrbel dr. Tine Debeljak).

Med odmorom je France Kremžar predložil težave slovenske bogoslovne fakultete med nami.

V drugem delu smo videli in slišali novo izvirno slovensko dramatsko delo neimenoovanega avtorja. (Nikolaj Jeločnik, op. ur.)

Igralci Jeločnik, Borštnik, Kovačič, Willenpart in Majcnova, Kramarjeva in Grumova so že znana imena z našega odra.

Predstava se je zaključila z alegorijo, kjer je čudežno ozdravljeni mož zmolil škofa Rožmana molitev za Baragovo beatifikacijo.

MM

Z \$ 9.000 bi se rad udeležil pri mali obrti, tudi gostilni. Dopise sub A.B. na Víctor Martínez 50, Capital.

Svobodna Slovenija št. 34;
23. avgusta 1951

WIBA

bajó sus tarifas

...o nada que hablar

Mednarodni pogovori po izredno nizki ceni

Slovenija \$ 0,29 USA \$ 0,18

Srta Cecilia. Tel: 4632-1407 cgibellini@mail.com

40. MLADINSKI DAN

- Koncelebrirana sv. maša
- Skupni zajtrk
- Dopoldanska akademija
- Športne igre
- Kosilo
- Kulturni program
- Škof Alojz Uran
blagoslovi novo pokrito dvorišče
- Prosta zabava

Naš dom San Justo, 9. septembra 2001

45. OBLETNICA NAŠEGA DOMA

MI PRIŠTEVAMO...

Nekateri odštevajo, v Slogi prištevamo. Že več kot štiri desetletja je Sloga v odlični službi naše skupnosti in rojakov. Karta Sloga posreduje lepe usluge. Poleg še udeležbo pri nagradnem žrebanju za tri nagrade:

- 1) 2000 dolarjev
- 2) 1000 dolarjev
- 3) 500 dolarjev

4656-6565

**SLOGA DA VEČ!
V SLOGI JE MOČ!**

Slovenija moja dežela

Kulturno življenje

Proti koncu srednjega veka se je tudi pričelo dvigati kulturno snovanje v Sloveniji.

Ker je bil odločujoči del vladajočega razreda nemški, je razumljivo, da so bili kulturni izrazi v tem času predvsem nemški, v cerkvenem življenju pa latinski.

Slovensko kulturno delovanje so bilo samo redke verske molitve (Freisinški spomeni, Oče naš, Vera). Kultura se je gojila predvsem v samostanih, ki so bili v Sloveniji verska, kulturna in gospodarska središča. V tem delu je gotovo prvačila Stična.

Prvi originalni pisci pri nas so bili npr. opat Janez Vetrinjski, ki je opisal ustoličenje, Jakob Unrest, avtor Avstrijske, Koroške in Ogrske kronike, pisec Celjske kronike, ali Peter Pavel Vergerij v Kopru.

A tudi v slovenščini se je razvijala poezija. Ohranjenih je osem vrstic ljubezenske pesmi iz 15. stoletja, zapisanih na platnicah nekega rokopisa Turjaških, in nekaj slovenskih verzov v večjezičnih pesmih pustolovskega viteza Wolkensteinskega.

V šolstvu se je uporabljala le latinščina in nemščina. Šolstvo je imela v rokah Cerkev, v 13. stoletju pa so začele nastajati prave šole v mestih (Piran 1290, Ljubljana 1291, Trst 1328, Kamnik 1395, Maribor 1452, Celje 1460, Škofja Loka 1474, Črnomelj 1500 itd.) V njih so poučevali v gla-

vnem za praktične potrebe trgovanja ali pa kot priprava za duhovništvo.

V tistem času so se začele tudi širiti ljudske pesmi s spomini na saracene - Lepa Vida, in druge viteške pesmi.

V Sloveniji se je udomčil gotski slog zidave cerkva, ki so ga prinesli v 13. in 14. stoletju frančiškani in dominikanci. Več starejših cerkva je zidanih v tem slogu. V tistem času so nastali poslikani prezbiteriji, najprej po furlanskem in koroškem slogu, pozneje pa so se uveljavili tudi domači slikarji, ki so poslikali cerkve v Crngrobu pri Škofji Loki ali sv. Primoža nad Kamnikom. Sem lahko štejemo tudi cerkev na Ptujski gori.

Osebne novice

Rojstva: 5. avgusta se je rodil **Tomaž Miha Andrejak**, sin Mihe in Marjane Distefani.

V ponedeljek, 13. avgusta, je bila rojena **Alenka Modic**, hčerka Boštjana in Zofije roj. Golob.

Srečnim staršem čestitamo!

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena je N.N. daroval \$ 300.- **Bog plačaj!**

Rožmanov dom

Nedelja, 26. avgusta ob 11:30 uri.

29. OBLETNICA

Sv. maša za pokojne stanovalce Rožmanovega doma, ki so umrli v zadnjem letu (župnik Malenšek J., Matičič A., Kessler E., Križ M., Grčar V. in Fink S.), nato pa skupno kosilo. Prinesite jedilni pribor. Vsi lepo vabljeni!

Zveza slovenskih mater in žena praznuje 35. OBLETNICO

v soboto, 8. septembra, ob 17.30 uri sv. maša, somašujejo škof msgr. Alojz Uran, msgr. Janez Pucelj in delegat prelat Jure Rode

Sledi kulturni program v dvorani škofa Gregorija Rožmana.

Vsi prisrčno vabljeni!

Mali oglasi

TURIZEM

Bungali v Bariločah. - Bungali ILIRSKA nudijo 3-sobna stanovanja z vso opremo, vse leto po odlični ceni. Tel. 02944-441814.

E-mail: iliriska@bariloche.com.ar

Tel. 4441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ARHITEKTI

Arh. Jure Vombergar - Projekti in vodstvo gradbenih del. Občinski načrti za gradnje brez dovoljenja. Gaona 2776 - (1706) Haedo - Tel.: 4443-7385

Arq. Carlos E. Kostka. Mantenimiento de edificios. Presupuestos sin cargo. Capital y Provincia. Sarandí 148, Capital. Tel./Fax: 4952-8427.

ADVOKATI

DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel./Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@perseus.com.ar

dr. Marjana Poznič - Odvjetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844 - mpoznic@ciudad.com.ar

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs — odvjetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. "E" - Capital - Tel. in faks: 4374-7991 in 4476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvjetnica; Avenida Corrientes 1250, 5° F, Capital. Torek in četrtek od 16. do 19. Tel.: 4382-9216

FOTOGRAF

Marko Vombergar - FOTO PREMIUM - Arieta 490 B1753AOJ Villa Luzuriaga - Tel.: 4650-9040 - Dom: 4659-2060 - <http://www.foto.com.ar>

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Azcuénaga 77 - B1704FOA Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 4656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - B1704EUA Ramos Mejía - Tel.: 4658-6574/4654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Miha Gaser).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 4651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 4755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (ga. Milena Skale).

SLOGA — PODRUŽNICA CARAPACHAY Slovenski dom - Dra. Grierson 3837 - Uraduje vsako sredo od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 11. do 13. ure (ga. Andrejka Papež Cordova).

SLOVENSKI KOTIČEK V ARGENTINI

1000

RADIJSKIH ODDAJ

22. AVGUST 2001

..... pomemben mejnik zastavljen po zaslugi ustanovitelja Alberta Čuka, čigar delo nadaljujemo z radostjo v naših in poslušalcevih srcih !

VSAK VEČER OD PONEDELJKA DO PETKA OD 20. DO 21. NA RADIO SINTONIA FM 104.5

Od 14. julija dalje

SLOVENSKI KOTIČEK NA TV

**VSAKO SOBOTO OD 11.30 DO 12.30
PONOVITEV OB NEDELJAH OD 13.30 DO 14.30**

Ki ga je možno videti v Buenos Airesu, Cable Telecentro Canal 50 in v 18 provinciah v notranjosti države in še v 8 sosednjih južnoameriških državah:

**Kontakt: Marjan Bogataj Tel 54 11 4441 1264 Fax 54 11 4441 1265
e-meil: ilir@elsitio.net**

SDO

31. MLADINSKI DAN NA PRISTAVI

SFZ

v nedeljo, 26. avgusta

ob 8. uri začetek tekmovanj

11.15 dviganje zastav

11.30 sv. maša

13. kosilo

19. kulturni program, nato prosta zabava.

Zaradi slabega vremena ne odpade!

Te pričakujemo!

Za smeh

Po ropu banke manjka v blagajni en milijon in pol dolarjev. Direktor banke pravi časnikarju: „Napišite, da je neznanec v banki oropal tri milijone dolarjev, da bo tat imel vsaj doma cirkus.“

„Greš letos sama na morje?“

„Ne, psička bom vzela s seboj, saj tudi zasluzi počitnice.“

„Kaj pa mož?“

„Ja, eden pa mora doma lajati, imamo hruške na vrtu.“

Dela slikarjev **Toneta Kržišnika** ter **Andrejke** in **Marjetke Dolinar** si lahko ogledate na internetu: www.5artes.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

22. avgusta 2001

1 dolar 239,72 SIT tolarjev

1 marka 111,91 SIT tolarjev

100 lir 11,30 SIT tolarjev

BALANTIČEVA ŠOLA PRAZNUJE!

v soboto, 25. avgusta

dopoldne

10:30 — Zahvalna sv. maša v stolnici San Justo

popoldne

19:00 — Proslava ob 50. obletnici:

- polaganje venca
- slavnostni govor: Mirjam Jereb Batagelj

- predstavitev brošure
- akademija: „Ogenj, ki prečiščuje“ v režiji Ivane Tekavec
- blagoslovitev novih šolskih prostorov
- ogled razstave
- nastop naših najmlajših pod vodstvom Mirjam Mehle Javoršek in Karla Groznika ter moškega zbora pod vodstvom Andreja Selana
- prijateljska večerja

Prisrčno vabimo vse bivše učence, učitelje in prijatelje Balantičeve šole!

Pohitite z nakupom vstopnic za večerjo! Dobite jih pri odbornikih šole: pri Marjanu Grilju (4441-7294), Lučki Bergant-Uštarjevi (4484-0422) in Tonetu Malovrhu (4651-0854).

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE**
Director: **Valentín B. Debeljak**
Proprietario:
Asociación Civil Eslovenia Unida
Presidente: **Antonio Mizerit**
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
C1407GSR BUENOS AIRES
ARGENTINA
Telefax: (54-11) 4636-0841/2421
4674-5125
e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Za Društvo Zedinjena Slovenija:
Tone Mizerit
V tej številki so sodelovali še:
Gregor Batagelj, dr. Andrej Bajuk,
Kati Grntal Bajuk, Katica Cukjati,
Franci Sušnik, STA

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 60; pri pošiljanju po pošti pa \$ 75; obmejne države Argentine 110 USA dol.; ostale države Amerike 125 USA dol.; ostale države po svetu 135 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 80 USA dol. za vse države.

Čeke:
v Argentini na ime „Eslovenia Libre“
v inozemstvu na ime „Antonio Mizerit“

Oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires
Argentina - Tel.: 4362-7215 - Fax: 4307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno novico, da nas je dne 7. avgusta 2001 zaradi hude bolezni v 88. letu starosti zapustila in odšla k Bogu po plačilo naša predraga mama, stara mama, prababica in teta

ANA BUDA rojena COTIČ

Zahvaljujemo se gospodu Toniju Bidovcu za molitve ob krsti in vsem, ki so molili z nami in jo spremili na zadnji poti na pokopališče Los Ceibos.

Žalujoči:
sinova **Marjan** in **Peter**;
vnukinje: **Helena, Andrea, Veronika, Guadalupe, Stefanija**;
pravnuki: **Florencija, Avgušlina, Santiago**;
snahe: **Marjana** in **Adriana**;
nečakinje: **Brigita, Ana, Marjana** in ostalo sorodstvo.

Ciudad Evita, Ciudad de Buenos Aires, Ljubljana, Črnuče, Artiče

50

L E T

